

Oinopidés z Chiu

Testimonia DK 41 A

A 1 = Proklos, In primum Euclidis elementorum librum 65, 21 Friedlein

Po něm [Pýthagorovi] ukázali mnohé geometrické věci Anaxagorás z Klazomen a Oinopidés z Chiu, který je o málo mladší než Anaxagorás.

A 1a = Vita Ptolem. Neapol. (Rohde Kl. Schr. I, 1234 Oinopides)

Oinopidés z Chiu byl znám koncem peloponéské války, ve stejné době jako řečník Gorgiás, Zénón z Eleje a Hérodotos, historik z Halikarnassu, jak někteří tvrdí.

A 2 = Pseudo(?)-Platón, Amatores 132ab

Dva z těch mladíčků se právě přeli, ale o co, to jsem dobře neslyšel. Bylo však patrné, že se prou bud' o Anaxagoru nebo o Oinopida, aspoň bylo vidět, jak rýsují kružnice, rukama napodobovali jakési úhly, naklánějíce se a velmi horlivě si počínajíce. A já, seděl jsem totiž vedle milovníka jednoho z nich, takže jsem ho šťouchnul a zeptal jsem se, do čeho asi jsou ti mladíčkové tak horlivě zabrání, a řekl jsem: „To je jistě něco velikého a krásného, že se tím zabývají s takovou horlivostí!“ On však odpověděl: „Jakápak velikost a krása? Ti žvástají o věcech nad zemí a vedou filosofické tlachy.“

A 3 = Diogenés Laertios, Vitae philosophorum IX, 41

[Démokritos] byl tedy současníkem Anaxagorova žáka Archeláa a stoupenců Oinopidových, neboť i jeho vzpomíná.

A 4 = Gnomologium Vaticanum, ed. Sternbach n. 420

Když Oinopidés spatřil nevzdělaného chlapce, který se zabýval mnoha knihami, pravil: „Ne do truhly, ale do hrudi!“

A 5 = Sextos Empeirikos, Pyrrhoniae hypotyposes III, 30 Mutschmann

Oinopidés z Chiu [považoval za principy] oheň a vzduch.

A 6 = Áetios I, 7, 17 (Dox. 302)

Diogenés [z Apollónie], Kleanthés a Oinopidés [říkají, že] duše světa [je božská].

A 7 /1 = Theón ze Smyrny, De utilitate mathematicae 198, 14 Hiller

Eudémus v knihách *Astronomie* vypráví, že Oinopidés jako první našel pás zodiaku i periodu velkého roku.

A 7 /2 = Áetios. II, 12, 2 (Dox. 340)

Říká se, že Pýthagorás první poznal šikmost kruhu zodiaku, kterou si Oinopidés z Chiu přisvojil jako vlastní myšlenku.

A 7 /3 = Diodóros, Bibliotheca historica I, 98, 2 Vogel-Fischer

Pokud jde o *Posvátnou řeč*, geometrický názor a věci kolem čísel, tak Pýthagorás ... [učil podle toho], co poznal od Egypťanů. Mnozí soudí, že i Démokritos se s nimi pět let stýkal a vyučil se od nich mnohému, pokud jde o astronomii. Stejně tak se Oinopidés stýkal s kněžími a astronomy, aby se naučil další a ještě významnější věci, totiž že kruh Slunce má šikmou dráhu, jejíž běh se děje protikladně vůči ostatním hvězdám.

A 7 /4 = Macrobius, Sat. I, 17, 31

Apollón je zván *Loxiás* proto, jak říká Oinopidés, že „při své pouti od západu k východu se [Slunce] pohybuje v šikmém (*loxos*) kruhu“.

A 8 = Censorinus, De die natali 19, 2

Oinopidés určil, že přirozený rok má 365 dní, a že 22 dní po šedesáti [dnech po jarní rovnodennosti nastává ranní západ Štíra (?)].

Verze textu a překladu (?):

Oinopidés [určil, že přirozený rok má] 365 dní plus devětapadesátinu z 22 dní.

A 9 /1 = Aelianos Claudius, Varia Historia X, 7 Hercher

Astronom Oinopidés z Chiu obětoval v Olympii měděnou deskou, na kterou zapsal astronomii, v níž tvrdí, že velký rok má 61 let. Astronom Metón z Leukonoa vztyčil stělu, na kterou zakreslil obraty Slunce a velký rok určil v délce 21 let. (...)

A 9 /2 = Áetios II, 32, 2 (Dox. 363)

Předpokládali totiž velký rok osmiletý, jiní jedenáctiletý, jiní zase ve čtyřnásobných letech, další však 61 let, mezi nimi Oinopidés a Pýthagorás. Ti jej však spatřovali v takzvaném východisku (*kefalé*) kosmu: to pak je, když sedm planet je ve stejných znameních jako na počátku [?] běhu horní dráhy.

A 10 /1 = Aristotelés, Meteorologica I, 8; 345a13

Někteří z takzvaných pýthagorejců tvrdí, že Mléčná dráha je z hvězd, které vypadly při zkáze připisované Faethónovi. Tvrdí ovšem, že Slunce se kdysi ubíralo tímto kruhem, že však toto místo bylo onou zkázou spáleno nebo utrpělo nějakou jinou nehodu.

A 10 /2 = Achillés Tat., Isagoga excerpta 55, 18 = 24, 11 Maass

Jiní však tvrdí, jako například Oinopidés z Chiu, že dříve Slunce obíhalo Mléčnou dráhou, avšak pro strašlivé činy Thyestovy se odvrátilo a utvořilo oběh protikladný vůči ní, který nyní ohraničuje zodiak.

A 11 = Diodóros, Bibliotheca historica I, 41, 1 Vogel-Fischer

A 12 = Proklos, In primum Euclidis elem. lib. 80, 15 Friedlein

A 13 = Proklos, In primum Euclidis elem. lib. 283, 4 (ad prop. 12, probl. 7)

A 14 = Proklos, In primum Euclidis elem. lib. 333, 1 (ad prop. 23, probl. 9)